

АДВОКАТСКА КОМОРА БЕОГРАДА

Дечанска 13, 11000 Београд, Република Србија

Телефони :011/ 32-39-805, Fax: 011/ 32-39-846

e-mail: office@akb.org.rs, advokatskakomorabeograda2@gmail.com

ПРИМЉЕНО: 23 JUL 2018			
Орг.јед.	Број	Датум	Служба

број: 3401/2018

23.07.2018.

ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Комисији за разматрање чињеница у истрагама поводом убиства новинара

Г-ДИНУ ВЕРАНУ МАТИЋУ – ПРЕДСЕДНИКУ КОМИСИЈЕ

Поводом дописа Комисије за разматрање чињеница у истрагама поводом убиства новинара од 20.07.2018.године, којим сте ми се обратили као председник комисије, обавештавам Вас о следећем.

Права окривљених у Србији се свакодневно крше. Ова појава није интересантна тема за медије иако је у кривичном поступку окривљени уствари грађанин чија права треба заштитити. Медији у Србији су исувише често били „саучесници монтираних процеса“ тако што су начином извештавања подстицали глад лаичке јавности за притвором и затвором уместо да инсистирају на заштити права појединца против којег се поступак води. Једном речју, приоритет су увек имали тиражи и „извори блиски истрази“ а не заштита основних људских права и слобода. Овакав приступ новинара имао је за последицу да су у великом броју случајева медијски садржаји трасирали исходе судских поступака у корист државе а на штету појединца.

Адвокатура је морала да укаже на овај проблем јер је као самостална и независна професија једина у капацитету да интерес појединца претпостави интересу државе. На проблем смо указали подношењем иницијативе да се кршење претпоставке невиности пропише као кривично дело, што не значи да се не могу пратити судски поступци и коментарисати судске одлуке, већ да се начином извештавања о судским поступцима не смеју повређивати права окривљеног.

АК Београда је саопштењем указала на законску обавезу свих државних органа, средстава јавног обавештавања и јавних личности да поштују претпоставку невиности. Ви сте г-дине Матићу и као председник државне комисије и као новинар и као јавна личност дужни да водите рачуна да ли ће Ваше јавне изјаве о кривичном поступку повредити право окривљеног да му се суди правично.

Повреда претпоставке невиности није само тврдња да је неко извршилац кривичног дела, већ и свака изјава којом се посредством притиска јавности покушава утицати на ток и исход судског поступка. Дакле, када изговорите да ће „судско веће донети унапред зацртану ослобађајућу одлуку“ и да Вам је „жао што новинари и удружења нису снажније били присутни на овим суђењима“ - Ви призивате притисак јавности у правцу осуђујуће пресуде. Када изговорите „да је донет велики број ослобађајућих пресуда озбиљним криминалцима, батинашима и муваторима“ – Ви негирате право на одбрану и принцип да само правоснажна судска пресуда може представљати потврду нечије кривице.

У кривичном поступку који се води поводом убиства Славка Ћурувије Ви нисте независан новинар који прати ток суђења, већ председник комисије коју је формирала држава. Имајући у виду да је комисија састављена и од оперативаца МУП-а и БИА-е, као и да је у преткривичном поступку активно учествовала у прикупљању доказа оптужбе заједно са полицијом и тужилаштвом, из перспективе адвокатуре Ви сте господине Матићу у овом поступку „представник извршне власти“, а окривљени - грађани чија процесна права морају бити заштићена.

Сваки окривљени мора имати једнака права у поступку пред судом, независно од кривичног дела које му се ставља на терет и независно од тога о ком се окривљеном ради. Идеја да би „случај Ћурувија“ морао бити изузетак од принципа, јер је „од посебног значаја за друштво да се извршиоци овог злочина осуде и казне“ - није прихватљива са становишта правне сигурности грађана и владавине права. Због тога је улога адвокатске коморе као професионалног удружења да реагује када препозна да су доведене у питање елементарне претпоставке за остварење процесних права окривљених.

Ваше изјаве „да су извршни органи и тужилаштво показали своју професионалност“ и да је овај случај сад „тест за све“ (овде се очигледно мисли на чланове судског већа који треба да пресуде) у предмету у којем је како кажете „изузетно заинтересована јавност и сама држава која је због тога формирала комисију“ представљају очигледан притисак на суд јер стављају у изглед и реакцију јавности и реакцију државе у случају доношења „неодговарајуће пресуде“.

У тексту у НИН-у Вука Цвијића наводи се „њихова ранија сведочења, нарочито оно пред комисијом ДБ-а 2001. године била су значајна. Међутим, ту почињу чудне одлуке судског већа... Најпре су издвојене из судских списа изјаве које су радници ДБ-а дали пред њеном посебном трочланом комисијом, са образложењем да се ради о обавештењима прикупљеним од грађана, која не смеју да се користе у поступку. Издавањем ових изјава искључена су нека веома битна сазнања“. У тексту у Цензоловки Ви сте навели да је одлукама о доказима судско веће „практично донело ослобађајућу пресуду“ и да је „јасно да ће се најлакше донети ослобађајућа пресуда тако што ће се већ током самог извођења доказа компримитовати сами докази“. Због тога је у саопштењу АК Београда генерално изражена забринутост, јер у кривичном поступку доказ могу бити само изјаве које су дате пред органом поступка а не изјаве које су дате пред комисијом ДБа.

Када неко ко важи за „моћног у медијским круговима“ ставља у изглед могућу реакцију јавности на „неодговарајућу пресуду“ и када то чини са позиције председника државне комисије наглашавајући заинтересованост државе за исход поступка, онда окривљени против којег се поступак води тешко може да се нада да ће му бити суђено на основу чињеница које из доказа произилазе. Једном речју, када се покlope државни разлог и „интерес јавности“ који артикулишу медији својим начином извештавања, онда још само адвокатура остаје „на другој страни“ да штити права појединаца који су у таквој ситуацији „проскрибовани“

АК Београда се огласила због кршења претпоставке невиности и поводом коментара г-дина Милоша Вучевића на ослобађајућу пресуду у случају Лука Београд, а најаву да ће АК Београда поднети иницијативу за измену Кривичног законика могуће је прочитати у тексту објављеном у „Политици“ још 28.01.2018. године. Самим тим, Ваш утисак да су активности АК Београда усмерене против Вас лично, није реално утемељен. Коначно, овде се не ради о „гушењу слободе говора“ како то новинари покушавају представити, већ о залагању адвокатуре за поштовање права окривљеног и потреби да се грађанин у кривичном поступку заштити и од „слободе штампе“ - када се та слобода злоупотребљава за усмеравање тока судских поступака.

ПРЕДСЕДНИК
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ БЕОГРАДА

Југослав Тинтор, адвокат

